

POSTANOWIENIE

Dnia 22 kwietnia 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Kwaśniewski (przewodniczący)

SSN Dariusz Dończyk

SSN Bogumiła Ustjanicz (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi G. L.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem

Sądu Apelacyjnego z dnia 6 listopada 2002 r., sygn. akt I ACa (...)

w sprawie z powództwa G. L.

przeciwko K. Z.

o ochronę dóbr osobistych,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 22 kwietnia 2010 r.,

zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 24 września 2009 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił skargę G. L. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem tego Sądu z dnia 6 listopada 2002 r. w sprawie z jej powództwa przeciwko K. Z. o ochronę dóbr osobistych. Wniesioną przez powódkę skargę Sąd uznał za spóźnioną w oparciu o art. 408 k.p.c.,

ponieważ oparta została na podstawie przewidzianej art. 403 k.p.c., wykryciu nowych faktów i dowodów, a złożona po upływie pięciu lat od daty uprawomocnienia się wyroku.

Skarżąca w zażaleniu domagała się uchylenia postanowienia, zarzucając że bieg terminu przewidzianego art. 408 k.p.c. uległ zawieszeniu w oparciu o art. 121 pkt 4 k.c. na czas trwania postępowania przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Poznaniu od 20 marca 2006 r. do 4 marca 2009 r., w którym zdołała uzyskać dowody wskazujące na nietrafność wyroku. Okres ten powinien być potraktowany jako stan siły wyższej, w którym jednostka nie mogła przeciwstawić się aktowi władzy publicznej oraz jako faktyczna niemożliwość skorzystania z prawa do sądu, co zbliżone jest do stanu zawieszenia wymiaru sprawiedliwości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o wznowienie postępowania jest nadzwyczajnym środkiem, umożliwiającym ponowne rozpoznanie sprawy zakończonej prawomocnym orzeczeniem. Stanowi wyjątek od zasady niewzruszalności prawomocnych orzeczeń, a zatem przyczyny zezwalające na ponowne rozpoznawanie muszą być ściśle interpretowane. Skarga może być oparta jedynie na podstawach objętych art. 401 – art. 403 k.p.c. i powinna być wniesiona w terminach przewidzianych art. 407 k.p.c. W odniesieniu do restytucyjnych podstaw wznowienia postępowania, wymienionych w art. 403 k.p.c., dopuszczalność powołania się na nie ograniczona została do pięcioletniego terminu, wskazanego w art. 408 k.p.c. Po upływie tego terminu nie istnieje możliwość skutecznego powołania się na te podstawy, nawet jeśli przyczyna uzasadniająca istnienie takiej podstawy powstała po upływie tego okresu i zachowany został trzymiesięczny termin od dowiedzenia się o podstawie wznowienia, na co wskazuje uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 1968 r. III CZP 59/68, OSNC 1969 nr 7-8, poz.124. Pogląd wyrażony w powołanej uchwale znajduje zastosowanie także w rozpoznawanej sprawie.

Nie została również przewidziana dopuszczalność przywrócenia tego terminu w oparciu o art. 168 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 1999 r. II UKN 178/99, OSNP nr 15, poz. 559) z uwagi na to, że nie jest terminem odnoszącym się do czynności procesowej, ma charakter terminu prekluzyjnego, którego upływ powoduje wygaśnięcie możliwości skutecznego wniesienia skargi. Skarżąca powołała się na wykrycie nowych dowodów, a zatem na podstawę objętą art. 403 § 2 k.p.c., a z uwagi na to, że miało to miejsce po upływie pięciu lat od uprawomocnienia się

wyroku Sądu Apelacyjnego zasadnie skarga została odrzucona w oparciu o art. 410 § 1 k.p.c.

Nie zasługuje na podzielenie zarzut naruszenia art. 121 pkt 4 k.c. przez niezastosowanie go i nieprzyjęcie, że miała miejsce jedna z przyczyn zawieszenia biegu terminu przewidzianego w art. 408 k.p.c., błędnie nazywanego terminem przedawnienia. Przepis art. 121 pkt 4 k.c. dotyczy instytucji wiążącej skutki prawne wynikające z upływu czasu w stosunku do roszczeń majątkowych. Nie ma zastosowania do terminów przewidzianych prawem procesowym. W odniesieniu do terminów procesowych, skutki ich upływu zostały wyczerpująco uregulowane w kodeksie postępowania cywilnego, a instytucja przywrócenia terminu odnosi się do niezawinionych przez stronę przyczyn niepodjęcia w wymaganym czasie czynności procesowej, jeśli przywrócenie terminu jest dopuszczalne (art. 171 k.p.c.). Względ na konieczność ochrony prawomocnych orzeczeń orzekających co do istoty sprawy nakazywał ograniczenie czasowe dla skargi o wznowienie postępowania co do podstaw, które nie są związane z nieważnością postępowania. Dążenie do zastosowania analogii do siły wyższej, czy też niemożności skorzystania z prawa do sądu, jako odmiany zawieszenia wymiaru sprawiedliwości nie mogło odnieść zamierzonego rezultatu w kierunku bezterminowego korzystania z nadzwyczajnego środka, regulowanego przepisami, których wykładnia nie może być rozszerzająca.

Z powyższych względów zażalenie podlegało oddaleniu w oparciu o art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., wobec braku uzasadnionych podstaw.